

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg
Christiansborg

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg har den 24. oktober stillet følgende spørgsmål nr. 8 (Alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rasmus Jarlov (KF).

Spørgsmål nr. 8:

Vil ministeren i forlængelse af Fredsinitiativet.dk's foretræde for udvalget 24/10-24 kommentere henvendelsen af 30/9-24 vedrørende amerikanske baseanlæg i Danmark, jf. FOU alm. del - bilag 4?

Svar:

Birgit Sørensen, Rosa Mørch Jørgensen og Tove Jensen fra Fredsinitiativet.dk har stillet en række spørgsmål vedrørende den bilaterale forsvarssamarbejdsaftale mellem Danmark og USA. Spørgsmålene besvares nedenfor.

- 1. I hvilket omfang er spørgsmålet om, hvorvidt der vil være tale om suverænitetsafgivelse fra Danmark til USA - undersøgt og afklaret. Ved hvilke juridiske instanser er sagen vurderet. Hvad er vurderingen?*

Forsvarssamarbejdsaftalen er en mellemstatslig aftale mellem Danmark og USA. Aftalen indebærer ikke, at Danmark overlader suverænitet til USA efter grundlovens § 20.

Det bemærkes, at alle USA's aktiviteter i henhold til forsvarssamarbejdsaftalen skal udføres med fuld respekt for Danmarks suverænitet, grundlov og forfatningsmæssige sædvane, lovgivning samt folkeretlige forpligtelser, jf. aftalens artikel 1, stk. 2.

Gennemførelse af forsvarssamarbejdsaftalen medfører behov for ændringer i dansk lovgivning, og dansk ratificering af aftalen forudsætter derfor, at Folketingets samtykke indhentes i medfør af grundlovens § 19, stk. 1, 2. pkt.

Forsvarsministeriet har forhandlet aftalen med USA under inddragelse af relevante ressortministerier, herunder Justitsministeriet og Udenrigsministeriet.

Dato: 10. december 2024
Enhed: Internationale Forhold
Sagsnr.: 2024/010920
Dok.nr.: 935464
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

2. *Jurisdiktion: Hvordan vil Danmark sikre, at mulige retssager mod amerikanske soldater, som føres i Danmark, kan være færdigbehandlet inden for et år?*

Det følger af aftalens artikel 13, stk. 2, at de amerikanske militære myndigheder skal sikre, at amerikanske soldater er til stede under en straffesags behandling. Det følger også af bestemmelsen, at denne forpligtelse bortfalder ét år efter retssagens indledning, medmindre fristen forlænges efter aftale mellem danske og amerikanske myndigheder.

Forsvarsministeriet har tillid til, at danske myndigheder vil gøre deres bedste for at sikre, at eventuelle retssager mod amerikanske soldater færdigbehandles hurtigst muligt.

3. *USA opererer fra forskellige typer af baser. Hvor store anlæg og hvilke typer er der givet tilladelse til. Kan ministeren oplyse om, hvilken slags base vi får i Danmark? Vil der fast være stationeret soldater på basen. I hvilket omfang, i hvilke tidsrum og med hvilke beføjelser.*

Aftalen indebærer ikke, at USA kan oprette selvstændige baser i Danmark. Aftalen giver amerikanske styrker tilladelse til at få uhindret adgang til og brug af de danske flyvestationer i Karup, Skrydstrup og Aalborg. På disse områder vil USA blandt andet kunne stationere soldater og opbevare militært materiel og udstyr.

Samarbejdet med USA om konkrete projekter og aktiviteter i rammen af aftalen forudsætter, at aftalen træder i kraft. Herefter vil de konkrete aktiviteter og projekter løbende skulle aftales mellem Danmark og USA. Derfor kan Forsvarsministeriet for nuværende ikke oplyse noget nærmere om et forventet antal amerikanske soldater og varigheden af deres ophold i Danmark.

4. *Kan borgerne i Karup og Aalborg være trygge ved, at der ikke letter eller lander F35-fly fra Karup og Aalborg flyvebaser? Hvilken slags garanti har Danmark fået for dette?*

Der er intet i aftalens ordlyd, der undtager F-35-kampfly fra samarbejdet under aftalen. Der henvises i øvrigt til min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 3.

5. *Vil den danske regering blive inddraget, hvis USA sender bevæbnede droner eller andre våbentyper afsted for at angribe i et andet land fra en af de tre danske baser? Skal Danmark give accept hvis USA vil angribe et mål fra en dansk base. Skal USA følge den danske regerings forsvarsledelse og deres beslutninger?*

Det følger af aftalens artikel 4, stk. 1, at de amerikanske styrker efter konsultation mellem Parterne, og under hensyntagen til begge Parter

synspunkter, kan transportere, præpositionere og opbevare forsvarsmateriel, forsyninger og udstyr på de aftalte anlæg og områder samt andre steder, som Parterne måtte aftale i fællesskab. De amerikanske styrker skal på forhånd underrette de danske væbnede styrker om typer, mængder og leveringsplaner for sådant præpositioneret materiel, som de amerikanske styrker planlægger at transportere eller præpositionere på dansk territorium, samt hvilke amerikanske leverandører og danske leverandører, der står for leverancerne.

Det fremgår desuden af aftalens artikel 4, stk. 4, at parterne eller deres administrative repræsentanter skal konsultere hinanden i nødvendigt omfang.

Der henvises i øvrigt til min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1 og 10.

6. *Har Danmark fået garanti for at baserne ikke bruges til opbevaring/transport af ikke-amerikanske fanger? (Rendition)*

De aktiviteter, som USA kan udføre under forsvarssamarbejdsaftalen, omfatter blandt andet udstationering af personel, opbevaring af militært materiel og udstyr, vedligeholdelse, træning og udførelse af øvelsesaktiviteter. Opbevaring eller transport af fanger er ikke nævnt blandt de oplyste aktiviteter i aftalens artikel 3 og 4.

Der henvises i øvrigt til min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1.

7. *Hvilken slags infrastruktur får USA adgang til i Danmark mens de anvender de danske baser?*

Der henvises til min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 3.

8. *Hvilke tanker har I politikere gjort jer tanker om, hvordan Ruslands ledere vil opfatte ankomsten af amerikanske baser i Danmark? Hvis ja, hvad tænker I om det?*

USA har indgået bilaterale forsvarssamarbejdsaftaler med en række europæiske allierede, herunder flere af de øvrige nordiske lande de seneste år. Det har længe været offentligt kendt, at Danmark og USA har forhandlet en lignende aftale. Den 10. februar 2022 oplyste den daværende regering, at Danmark ville indlede forhandlinger med USA, og aftalen blev efterfølgende undertegnet den 21. december 2023.

Der henvises i øvrigt til min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 3.

9. *Vil baserne kunne indgå i en overskridelse af Ruslands "røde linjer"*

Der henvises til min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 8.

10. Er der en forventning om, at Rusland deler den danske regerings opfattelse af, at der ikke vil være atomvåben på de amerikanske baser i Danmark?

Det følger af aftalens artikel 1, stk. 2, at alle aktiviteter i henhold til aftalen skal udføres med fuld respekt for Danmarks suverænitet, grundlov og forfatningsmæssige sædvane, lovgivning samt folkeretlige forpligtelser, herunder i forhold til oplagring af visse våbentyper på dansk territorium, og at aftalen ikke ændrer dansk politik i forhold til oplagring eller deployering af atomvåben på dansk territorium.

Regeringen understregede også Danmarks atomvåbenpolitik på pressemødet om forsvarssamarbejdsaftalen den 19. december 2023.

11. Tænker regeringen at de amerikanske baser i Danmark i en konflikt-situation kan risikere at gøre Danmark til bombemål?

Der henvises til min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 8.

12. Vedr. Aftalens uopsigelighed i 10 år. Kan Danmark ensidigt opsiges baseaftalen efter 10 år og hvilken garanti vil vi kunne opnå for dette?

Det følger af aftalens artikel 30, stk. 4, at aftalen gælder for en indledende periode på 10 år. Herefter fortsætter aftalen med at være i kraft, men den kan opsiges skriftligt af en af parterne med et års varsel.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen